

Jiřina Štepničková a Jan Cimbura

Jedným z prvých vecí, ktoré ma napadnú, keď sa povie Jiřina Štepničková je jej nestarnúci usmievavý herecký prejav, ktorý sa zapísal do českej histórie. Čo ma však v poslednej dobe zaujalo, je spojenie jej osobného života s niektorými jej typickými rolami, ktoré stvárnila v dobe protektorátu. Z nejakého dôvodu mi najviac v mysli zostala postava venkofskej Mariánky, ktorú stvárnila vo filme Jan Cimbura. Film natočený Františkom Čápom, ktorý je hneď po babičke jedným z pilierov českej protektorátnej kinematografie. Príbeh poctivo pracujúceho človeka Jana Cimburu nesie v mnohých svojich aspektoch základy nacistickej ideológie Krv a Pôda, ktorá oslavuje silu roľníckeho života. Vo filme Jana Cimburu stvárňuje už spomínanú rolu Mariánky. Mariánka je pracujúca vesnícka žena, ktorá láskyplne čaká na svojho roľníckeho hrdinu. Tu sa však do kontrastu stavia jej osobný život, kde jej či už protektorátna alebo neskôr komunistická ideológia bola v živote naopak príťažou. Vždycky, keď si na ňu spomeniem, zostane mi smutno, ako takýto talentovaný nevinný človek musel trpieť na iracionálnu krutosť socialistického režimu. Aj keď je mnou vybraný film natočený za protektorátneho obdobia a nie socialistického, ktorý jej natoľko ublížil, vidím v tom určitú nadväznosť. S dosavadného študovania jej života mám pocit, že bola človek, ktorý nikdy nechcel byť do politiky miešaný a kvôli jej citlivej stránke odmietala podporovať zverstvá, ktoré musel vždy režim napáchať, aby dosiahol svoje ciele. Rovnako sa, ako vieme, totiž stala obeťou falošného listu, ktorý mala dostať práve od režiséra Františka Čápa, ktorý jej kvôli pokusu opustiť krajinu priniesol neadekvátne roky väzenia. Aj keď na svoj postoj voči režimu doplatila až neskôr, prejavoval sa už za doby protektorátu. Preto som si vybrala v skratke porozprávať o tomto mojom myšlienkovom pochode o jej osobe, pretože mi vždy prišlo zaujímavé, že stvárnila tak typickú poslušnú rolu v ideologickom filme, napriek tomu, že jej osobný život sa nachádzal na opačnom spektre.